

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ' באדר ב', תשע"ט
27 במרץ, 2019
102/2019

מועמדים ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות¹ ובמכללות האקדמיות² בשנת הלימודים תשע"ח (2017/18)

Applications to First Degree Studies at Universities and Academic Colleges (2017/18)

הסטטיסטיקה על מועמדים לאוניברסיטאות ולמכללות האקדמיות מאפשרת להעריך את הביקוש להשכלה גבוהה. בהודעה שלפניכם מובאים נתונים על המועמדים לפי מאפיינים שונים. **כל עוד לא נכתב אחרת, ההתייחסות היא לקבלה למקצוע המועדף ביותר (עדיפות ראשונה) שהמועמד ציין בטופס ההרשמה.**

• בחמש השנים האחרונות חלה יציבות יחסית במספר המועמדים לאוניברסיטאות ולמכללות האקדמיות,

ובשנת תשע"ח (2017/18) הם עמדו על 30.9 אלף ועל 42.5 אלף, בהתאמה.

• בין השנים תשע"ז (2016/17) לתשע"ח חלה ירידה באחוז המועמדים שנדחו מהאוניברסיטאות (מ-26.8% ל-23.8%, בהתאמה) ועלייה במכללות האקדמיות (מ-17.5% ל-18.2%, בהתאמה).

• בממוצע הציונים הפסיכומטריים של המתקבלים בעדיפות ראשונה היה פער משמעותי (של 107 נקודות בממוצע) בין האוניברסיטאות לבין המכללות האקדמיות (628 לעומת 521 נקודות, בהתאמה). פערים גבוהים במיוחד נמצאו בתחומי המשפטים (פער של 150 נקודות בממוצע) ומדעי החברה (109).

• נשים היו 54.3% מהמועמדים לאוניברסיטאות ו-56.8% מהמועמדים למכללות האקדמיות.

• מקצועות שבהם עיקר הביקוש היה של נשים: ריפוי בעיסוק, הפרעות בתקשורת, ייעוץ חינוכי.

• מקצועות שבהם עיקר הביקוש היה של גברים: הנדסת אלקטרוניקה, הנדסת מכונות, הנדסת בניין.

• אחוזי הקבלה בעדיפות ראשונה של המועמדים הערבים נמוכים מאחוזי הקבלה של יהודים והאחרים הן באוניברסיטאות (47.9% לעומת 69.2%, בהתאמה) הן במכללות האקדמיות (63.9% לעומת 74.3%, בהתאמה).

• המקצועות המבוקשים יותר בקרב הערבים (יותר משני שלישים מהמועמדים) היו: ערבית - שפה וספרות; תרבות ואומנות; אנגלית - שפה וספרות.

להגדרות והסברים

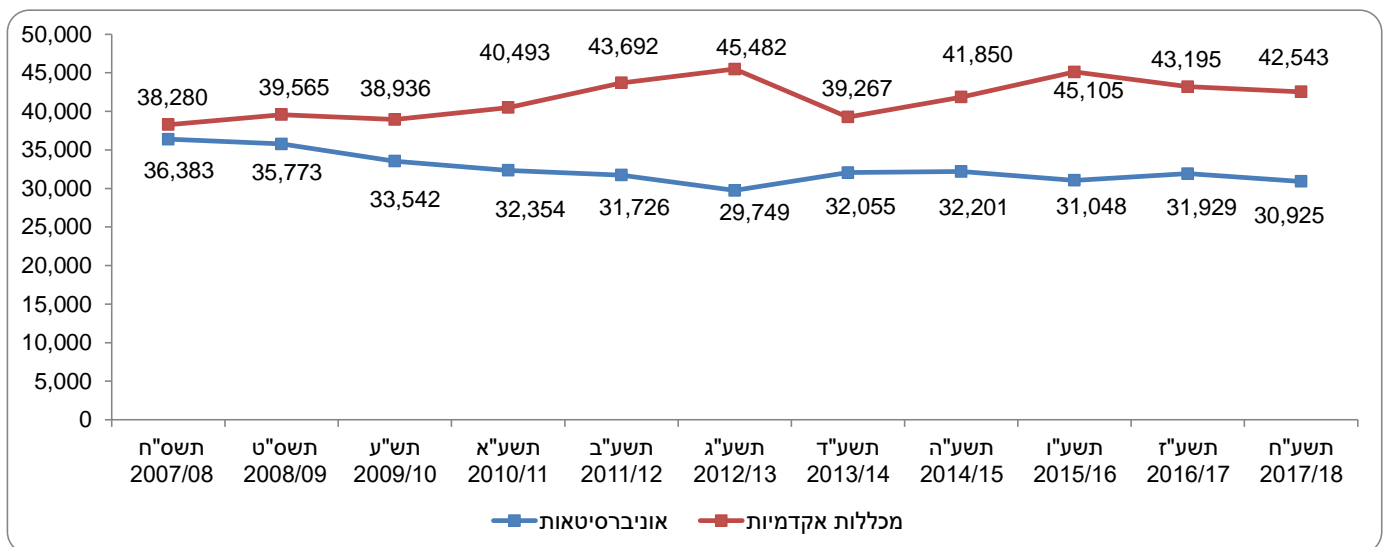
¹ לא כולל את האוניברסיטה הפתוחה שבה כל המועמדים ללימודי תואר ראשון מתקבלים.
² לא כולל מכללות אקדמיות לחינוך שבהן הלימודים הם בעיקר להכשרה להוראה.

מועמדים לפי סוג מוסד

בשנת תשע"ח (2017/18) הגישו 30.9 אלף מועמדים 40.7 אלף טופסי הרשמה ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות, ו-42.5 אלף מועמדים הגישו 46.7 אלף טופסי הרשמה ללימודי תואר ראשון במכללות האקדמיות. 7.0 אלף מועמדים לאוניברסיטאות פנו לשתי אוניברסיטאות או יותר, ו-3.5 אלף מועמדים למכללות האקדמיות פנו לשתי מכללות או יותר. נוסף על כך, 3.6 אלף מועמדים הגישו מועמדות גם לאוניברסיטאות וגם למכללות אקדמיות. באוניברסיטאות עמד ממוצע ההרשמות למועמד על 1.3, לעומת 1.1 במכללות האקדמיות.

על אף ההתרחבות של מערכת ההשכלה הגבוהה, בשנים האחרונות חלה ירידה משמעותית במספר המועמדים לאוניברסיטאות. בין תשס"ח (2007/08) לתשע"ח (2017/18) ירד מספר המועמדים לאוניברסיטאות ב-5.5 אלף - ירידה כוללת של 15.0%. זאת למרות שבשנת תשע"ד (2013/14) נוספו אליהם גם המועמדים של אוניברסיטת אריאל שהפכה ממכללה אקדמית לאוניברסיטה (ראו תרשים 1).

תרשים 1 - מועמדים ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות ובמכללות האקדמיות, מספרים מוחלטים

מועמדים לפי תוצאת הרשמה

בשנת תשע"ח (2017/18) התקבלו בעדיפות ראשונה 65.1% מהמועמדים לאוניברסיטאות לעומת 72.0% מהמועמדים למכללות האקדמיות.³ באחוז המועמדים שנדחו בין השנים תשע"ז ותשע"ח חלה ירידה באוניברסיטאות לעומת עלייה במכללות האקדמיות.

בין תשע"ז (2016/17) לתשע"ח מספר המועמדים לאוניברסיטאות ירד ב-3.1% (מ-31.9 אלף ל-30.9 אלף, בהתאמה), אחוז המתקבלים בעדיפות ראשונה עלה מ-64.5% ל-65.1%. במקביל, אחוז הנדחים ירד מ-26.8% ל-23.8%. למרות הירידה במספר המועמדים לאוניברסיטאות, חלה ירידה באחוז הנדחים ולכן מספר המתקבלים לאוניברסיטאות נשאר דומה לשנה הקודמת.

³ כל עוד לא נכתב אחרת, ההתייחסות היא לקבלה למקצוע המועדף ביותר (עדיפות ראשונה) שהמועמד ציין בטופס ההרשמה.

מספר המועמדים למכללות האקדמיות ירד מ-43.2 אלף בשנת תשע"ז ל-42.5 אלף בשנת תשע"ח, ירידה של 3.1%. אחוז המתקבלים בעדיפות ראשונה למכללות האקדמיות ירד מ-73.1% ל-72.0%, בהתאמה, ואחוז הנדחים עלה מ-17.5% ל-18.2%, בהתאמה (ראו לוח א). במכללות האקדמיות ירד מספר המועמדים ועלה מספר הנדחים, ולכן בסך הכל ירד מספר המתקבלים.

לוח א - מועמדים ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות ובמכללות האקדמיות לפי תוצאת הרשמה

מכללות אקדמיות תשע"ז 2016/17	מכללות אקדמיות תשע"ח 2017/18	אוניברסיטאות תשע"ז 2016/17	אוניברסיטאות תשע"ח 2017/18	תוצאות הרשמה, סוג מוסד ושנת לימודים
43,195	42,543	31,929	30,925	סה"כ - מספרים מוחלטים תוצאת הרשמה
35,618	34,803	23,381	23,564	התקבלו - סך הכל
31,565	30,625	20,595	20,126	מזה: התקבלו בעדיפות ראשונה
7,577	7,740	8,548	7,361	נדחו
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ - אחוזים תוצאת הרשמה
82.5	81.8	73.2	76.2	התקבלו - סך הכל
73.1	72.0	64.5	65.1	מזה: התקבלו בעדיפות ראשונה
17.5	18.2	26.8	23.8	נדחו

מועמדים לפי תחומי לימוד ומקצועות לימוד מועדפים

חלקם היחסי של המועמדים שהתקבלו בעדיפות ראשונה נבדקו במקצועות שאותם העדיפו לפחות 50 מועמדים לאוניברסיטאות או למכללות האקדמיות.

באוניברסיטאות אחוזי הקבלה בעדיפות ראשונה הגבוהים ביותר היו בקרב מועמדים שהעדיפו ללמוד מקצוע בתחום מדעי החברה (78.8%) או בתחום עסקים ומדעי הניהול (74.5%). האחוזים הנמוכים ביותר של המתקבלים היו ללימודים בתחום הרפואה (29.6%) ובתחום מקצועות העזר הרפואיים (50.5%).

במכללות האקדמיות האחוזים הגבוהים ביותר של המתקבלים בעדיפות ראשונה היו בקרב מועמדים שהעדיפו ללמוד מקצוע בתחום מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות (78.9%), או בתחום עסקים ומדעי הניהול (78.5%). אחוזי הקבלה הנמוכים ביותר היו בתחום מקצועות העזר הרפואיים (62.4%) ובתחום ההנדסה והאדריכלות (63.7%).

לוח ב1 - מועמדים ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות לפי תוצאת הרשמה ותחום לימוד מועדף

תחום לימוד	סך כולל מועמדים מספרים מוחלטים	סך כולל מועמדים אחוזים	סך כולל התקבלו אחוזים	סך התקבלו בעדיפות ראשונה אחוזים	נדחו אחוזים
סך הכל	30,925	100.0	100.0	76.2	23.8
מדעי הרוח	3,655	11.8	100.0	80.7	19.3
מדעי החברה	5,995	19.4	100.0	88.4	11.6
עסקים ומדעי הניהול	1,750	5.7	100.0	84.3	15.7
משפטים	1,227	4.0	100.0	79.5	20.5
רפואה	2,380	7.7	100.0	47.1	52.9
מקצועות עזר רפואיים	3,205	10.4	100.0	61.2	38.8
מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות	5,941	19.2	100.0	81.6	18.4
הנדסה ואדריכלות	6,772	21.9	100.0	72.8	27.2

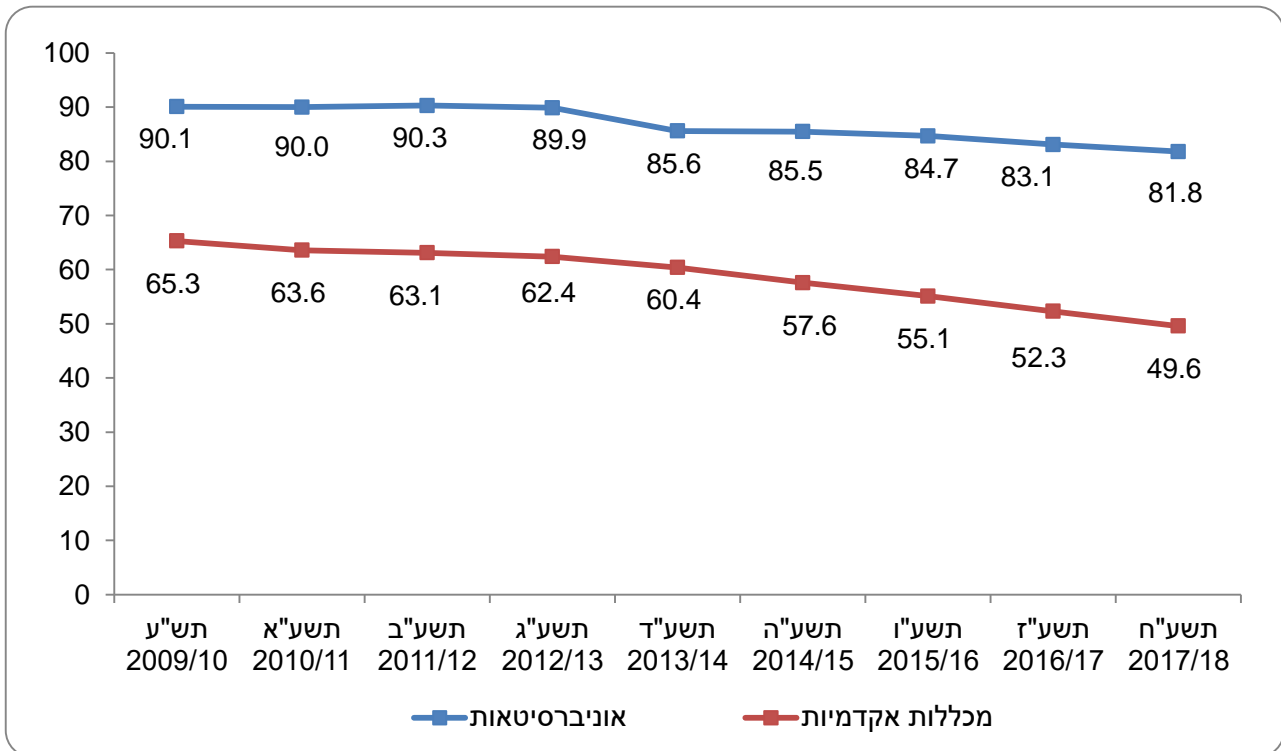
לוח ב2 - מועמדים ללימודי תואר ראשון במכללות האקדמיות לפי תוצאת הרשמה ותחום לימוד מועדף

תחום לימוד	סך כולל מועמדים מספרים מוחלטים	סך כולל מועמדים אחוזים	סך כולל התקבלו אחוזים	סך התקבלו בעדיפות ראשונה אחוזים	נדחו אחוזים
סך הכל	42,543	100.0	100.0	81.8	18.2
מדעי הרוח	6,355	14.9	100.0	77.9	22.1
מדעי החברה	9,545	22.4	100.0	89.6	10.4
עסקים ומדעי הניהול	8,087	19.0	100.0	88.0	12.0
משפטים	4,227	9.9	100.0	77.8	22.2
מקצועות עזר רפואיים	2,789	6.6	100.0	70.2	29.8
מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות	4,072	9.6	100.0	87.2	12.8
הנדסה ואדריכלות	7,468	17.6	100.0	72.1	27.9

אחוז הנבחנים בבחינה הפסיכומטרית (מועמדים לתואר ראשון)

בשנים האחרונות חלה ירידה באחוז הנבחנים בקרב מועמדים לתואר ראשון, הן במכללות האקדמיות הן באוניברסיטאות. באוניברסיטאות אחוז הנבחנים בבחינה הפסיכומטרית גבוה משמעותית מאחוז הנבחנים במכללות האקדמיות, אך גם הוא פוחת והולך. בשנת תש"ע (2009/10) נבחנו 90.1% מהמועמדים לאוניברסיטאות, לעומת 81.8% בשנת תשע"ח (2017/18). בשנת תש"ע נבחנו כשני שלישים (65.3%) מהמועמדים למכללות האקדמיות, ואילו בשנת תשע"ח נבחנו רק 49.6%.

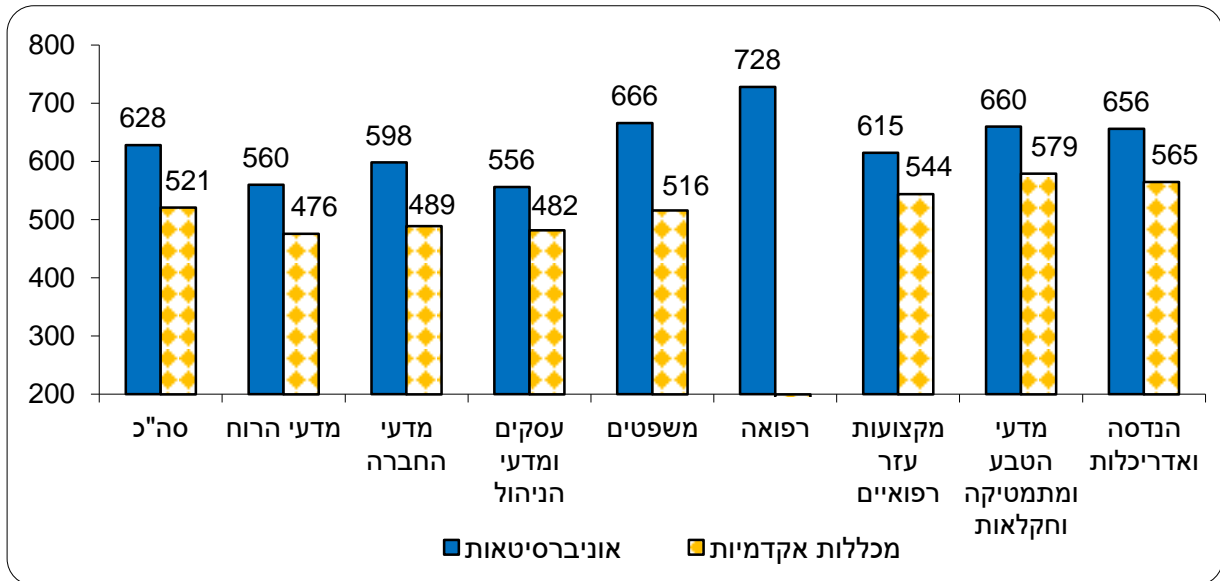
תרשים 2 – אחוז המועמדים ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות ובמכללות האקדמיות, שנבחנו בבחינה הפסיכומטרית

מועמדים לפי ציון פסיכומטרי

אפשר ללמוד על הביקוש הגבוה למקצועות השונים גם מהציון הפסיכומטרי הממוצע של המתקבלים לעדיפות ראשונה. ככלל, ככל שהמקצוע מבוקש יותר, כך עולה סף הכניסה אליו המתבטא גם בציון הבחינה הפסיכומטרית של המתקבלים. נמצא פער משמעותי (של 107 נקודות) בין הציון הפסיכומטרי הממוצע של מועמדים שהתקבלו בעדיפות ראשונה לאוניברסיטאות לזה של מועמדים שהתקבלו בעדיפות ראשונה למכללות האקדמיות (628 לעומת 521 נקודות, בהתאמה). הפער בציון לטובת האוניברסיטאות היה קיים בכל תחומי הלימוד המועדפים. הפערים המתונים ביותר היו בקרב המתקבלים בעדיפות ראשונה למקצועות עזר רפואיים ולעסקים ומדעי הניהול (פערים של 71 ו-74 נקודות, בהתאמה). הפער המשמעותי ביותר היה בקרב המתקבלים למשפטים (פער של 150 נקודות בממוצע), ולאחריו בקרב המתקבלים למדעי החברה (פער של 109 נקודות בממוצע; ראו תרשים 3).

תרשים 3 - ממוצעי הצינונים בבחינה הפסיכומטרית בקרב מועמדים שהתקבלו בעדיפות ראשונה לאוניברסיטאות ולמכללות האקדמיות לפי תחום לימוד מועדף, תשע"ח (2017/18)⁴

מועמדים לפי מין

נשים היו 54.3% מהמועמדים לאוניברסיטאות ו-56.8% מהמועמדים למכללות האקדמיות. 65.7% מהנשים המועמדות לאוניברסיטאות התקבלו בעדיפות ראשונה, בדומה לגברים (64.3%). 73.3% מהנשים המועמדות למכללות האקדמיות התקבלו בעדיפות ראשונה, בהשוואה ל-70.3% בקרב הגברים המועמדים. ישנם מקצועות לימוד אשר הביקוש להם הוא מגדרי.⁵ מקצועות שבהם עיקר הביקוש היה של נשים (90% ומעלה) היו: ריפוי בעיסוק, הפרעות בתקשורת, ייעוץ חינוכי, עיצוב פנים, תולדות האומנות, הכשרה להוראה, עיצוב פנים - מבנה וסביבה. לעומת זאת, מקצועות שבהם עיקר הביקוש היה של גברים (יותר מ-85%) היו: הנדסת אלקטרוניקה, הנדסת מכונות, הנדסת בניין.

מועמדים לפי קבוצת אוכלוסייה

21.3% מהמועמדים לאוניברסיטאות ו-21.7% מהמועמדים למכללות האקדמיות היו ערבים. 47.9% מהערבים המועמדים לאוניברסיטאות התקבלו בעדיפות ראשונה, לעומת 69.2% מהיהודים והאחרים. 63.9% מהערבים המועמדים למכללות האקדמיות התקבלו בעדיפות ראשונה, לעומת 74.3% מהיהודים והאחרים. מקצועות לימוד⁶ שבהם יותר משליש מהמועמדים היו ערבים הם: ערבית - שפה וספרות, תרבות ואומנות, אנגלית - שפה וספרות, ספרות עברית, רוקחות, הנדסה וניהול משאבי מים, מערכות מידע וניהוליות, הנדסה גאודטית, הנדסת מזון וביוטכנולוגיה, מתמטיקה - פיזיקה, לשון עברית, מינהל מערכות בריאות, סיעוד, מדעי הרפואה המעבדתית, הכשרה להוראה, תולדות האומנות, מדעי החברה - רב-תחומי, אופטומטריה, מוזיקולוגיה, ביוטכנולוגיה.

⁴ בשנת תשע"ח (2017/18) אפשר היה ללמוד את תחומי הרפואה והחקלאות רק באוניברסיטאות.

⁵ אחוזי הגברים והנשים נבדקו במקצועות שהיו בעדיפות ראשונה בקרב 50 מועמדים לפחות מסך שני המינים יחד ומסך כל סוגי המוסדות יחד.

⁶ אחוזי הערבים נבדקו במקצועות שהיו בעדיפות ראשונה בקרב 50 מועמדים לפחות מסך כל קבוצות האוכלוסייה יחד ומסך כל סוגי המוסדות יחד.

אוכלוסיית ההודעה כוללת מועמדים ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות⁷ ובמכללות האקדמיות⁸ לשנת תשע"ח (2017/18).

מועמד הוא אדם שהגיש בקשה להתקבל ללימודי שנה ראשונה לתואר ראשון באוניברסיטה, במכללה אקדמית מוכרת (אחת או יותר) או בשלוחה של אוניברסיטה. כל בקשה כזו נקראת **הרשמה**.

מקצוע לימוד בעדיפות ראשונה הוא מקצוע שסומן בעדיפות ראשונה על גבי טופס ההרשמה.

תחום לימוד מועדף הוא התחום שאליו משויך מקצוע הלימוד בעדיפות ראשונה (בקובץ).

מקצועות הלימוד קובצו לפי התחום המדעי שאליו הם משתייכים. התחומים המדעיים הוצגו בלוחות ברמת פירוט של 8 תחומים, כדלקמן:

15 תחומים	8 תחומים
מדעי הרוח הכלליים	מדעי הרוח
שפות, ספרויות ולימודים רגיונליים	
חינוך והכשרה להוראה	
אמנות, אומנויות ואומנות שימושית	
תוכניות לימודים מיוחדות ושונות	
מדעי החברה	מדעי החברה
עסקים ומדעי הניהול	עסקים ומדעי הניהול
משפטים	משפטים
רפואה	רפואה
מקצועות עזר רפואיים	מקצועות עזר רפואיים
מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב	מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות
מדעים פיזיקליים	
מדעים ביולוגיים	
חקלאות	
הנדסה ואדריכלות	הנדסה ואדריכלות

קבלה בעדיפות ראשונה - מועמדים שהתקבלו למקצוע שאותו סימנו כמועדף עליהם ביותר - בין אם החליטו ללמוד אותו ובין אם החליטו שלא ללמוד אותו.

נבחנים בבחינה הפסיכומטרית - נבדקה היבחנות של המועמדים לאוניברסיטאות בשנים 1991-2017 ושל המועמדים למכללות האקדמיות בשנים 2010-2017.

⁷ לא כולל נרשמים חוזרים. נוסף על כך, לא כולל את מכון ויצמן למדע שבו לא מתקיימים לימודים לקראת תואר ראשון אלא לקראת תארים מתקדמים (שני ושלישי) בלבד. נוסף על כך, לא כולל את האוניברסיטה הפתוחה שבה כל המועמדים ללימודי תואר ראשון מתקבלים.

⁸ לא כולל את מכון שכטר למדעי היהדות שבו לא מתקיימים לימודים לקראת תואר ראשון אלא לקראת תואר שני בלבד. נוסף על כך, לא כולל מכללות אקדמיות לחינוך.

הציון הפסיכומטרי נע בין 200 לבין 800 והוא מורכב משלושה תחומים - חשיבה מילולית, חשיבה כמותית ואנגלית. הציון הממוצע מבוסס על הציון הגבוה ביותר של הנבחן בכל ניסיונותיו. הנתונים מבוססים על קובצי נבחני הבחינה הפסיכומטרית אשר מתקבלים מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה.

קבוצת אוכלוסייה ודת - אוכלוסיית ה"יהודים ואחרים" כוללת: יהודים, נוצרים שאינם ערבים ואנשים ללא סיווג דת במרשם האוכלוסין; והאוכלוסייה הערבית כוללת: מוסלמים, נוצרים-ערבים ודרוזים.

מוסדות לימוד (תשע"ח 2017/18)

אוניברסיטאות:⁹ האוניברסיטה העברית בירושלים; הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל; אוניברסיטת תל אביב; אוניברסיטת בר-אילן; אוניברסיטת חיפה; אוניברסיטת בן גוריון בנגב; אוניברסיטת אריאל.

המכללות האקדמיות:¹⁰ המרכז האקדמי רופין; שנקר - בית ספר גבוה להנדסה ולעיצוב; בצלאל - אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים; האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים; המרכז האקדמי לב; המסלול האקדמי - המכללה למינהל; מכון טכנולוגי חולון; המכללה האקדמית להנדסה אורט בראודה; המכללה האקדמית של תל אביב-יפו; המכללה האקדמית הדסה ירושלים; המכללה האקדמית נתניה; המרכז הבינתחומי הרצלייה; המכללה האקדמית תל חי; המכללה האקדמית עמק יזרעאל ע"ש מקס שטרן; המכללה האקדמית ספיר; אפקה - המכללה האקדמית להנדסה בתל אביב; המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון; מכללת שערי משפט - המכללה ללימודי משפט; המרכז האקדמי למשפט ולעסקים; עזריאלי - המכללה האקדמית להנדסה ירושלים; הקריה האקדמית אונו; המכללה האקדמית אשקלון; המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן; המרכז האקדמי פרס; המכללה האקדמית צפת; המרכז ללימודים אקדמיים באור יהודה; המכללה האקדמית אחווה; המרכז המכללה האקדמית גליל מערבי; המכללה האקדמית לישראל ברמת גן; המכללה האקדמית לחברה ואמנויות; המרכז האקדמי שלם.

תואר ראשון: כולל תארים כגון B.Ed., B.Tech., B.Sc., B.A.

⁹ לא כולל את מכון ויצמן למדע שבו לא מתקיימים לימודים לקראת תואר ראשון אלא לקראת תארים מתקדמים (שני ושלישי) בלבד. נוסף על כך, לא כולל את האוניברסיטה הפתוחה שבה כל המועמדים ללימודי תואר ראשון מתקבלים. בשנת תשע"ד (2013/14) נוספה אוניברסיטה חדשה - אוניברסיטת אריאל (בעבר: "המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון").

¹⁰ לא כולל את מכון שכטר למדעי היהדות שבו לא מתקיימים לימודים לקראת תואר ראשון אלא לקראת תואר שני בלבד. נוסף על כך, לא כולל מכללות אקדמיות לחינוך.